

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА ЗА ПРЕДМЕТ ЛИКОВНА КУЛТУРА

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) **поузданост**: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) **ваљаност**: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) **разноврсност начина оцењивања**: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) **редовност и благовременост оцењивања**, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) **оцењивање без дискриминације** и издвајања по било ком основу;
- 6) **уважавање индивидуалних разлика.**

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава:

- 1) **оствареност циљева и прописаних**, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) **ангажовање ученика у настави**;
- 3) **напредовање у односу на претходни период**;

4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
 - 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
 - 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
 - 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
- Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Владање ученика

- На часу се редовно прати понашање свих ученика;
- За мање ометање часа наставник опомиње ученика;
- Наставник уноси у еС дневник запажање о владању ученика само у случају непримереног понашања или нереаговања на опомене;
- Наставник редовно обавештава разредног старешину о владању ученика, а по потреби и стручну службу (педагог, психолог).

Информисање родитеља и ученика о учењу и понашању:

- Ученици на часовима усмено добијају повратну информацију о напредовању и учењу;
- Родитељи ће добити повратну информацију о активности ученика у виду коментара у еС дневнику.

Основне напомене

- Да би ученици успешно пратили час ликовне културе потребно је да свако од њих поседује уџбеник, блок, прибор за цртање, сликање, вајање

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА СУ:

- Однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор, потписује радове, чува радове у мапи (блок, портфолио))
- Однос према себи (истражује информације; поставља питања; предлаже; истрајан је у раду, труди се, преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама, спреман је да испроба своје способности у новим активностима...)
- Однос према другима (довршава рад у договореном року, поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...)
- Разумевање (разуме задатак; разуме процес, разуме концепт, разуме визуелне информације...)
- Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, дела, идеје...)
- Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходне радове...)
- Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, смеру, правцу...)
- Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...)
- Употрба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес, бира одговарајућу подлогу – материјал; истражује могућности технике и материјала; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; објектује рад у одабраном апликативном програму)

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка

НАЧИН ПРАЋЕЊА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ	СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ
- припрема за час - домаћи рад - активност ученика - напредовање - ангажовање - израда панора, плаката, презентација - групни рад, рад у пару	- усмена провера - практичан рад (вајарски, сликарски, графички и радови примењене уметности)
Време: - у току школске године	Време: - на крају наставне области - на крају класификационог периода - у току школске године

Описно праћење, вредновање и оцењивање

Провере знања ученика, односно оствареност исхода, врше се континуирано, током целе наставне године, најчешће кроз естетске анализе радова, након завршене једне или више наставних тема. Естетске анализе радова врши наставник, ученици уз помоћ наставника као и сами ученици. Ученици се оцењују и још: на основу излагања и представљања (изложбе радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења, израда презентација и др.), учешћа у дискусији, рад домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима.

Што се тиче праћења напредовања ученика, треба имати у виду да су се до сада као најефикаснији вид подршке напредовању ученика показали савети које наставник даје у току практичног рада, као и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други вид ефикасне подршке је одељењска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Поређењем свих решења истог ликовног проблема ученици ефикасно уче на разликама и умеју да процене сопствени напредак. Такође, ученички портфолио (мапа радова) омогућава ученику да и ван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Самопроцењивање радова се врши вербално и у писаној форми на листићима. Наставник осмишљава питања у зависности од задатка ученика (процена ликовних радова, разговор о уметнику, уметничком делу...)

Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Однос према раду	- ученик је припремљен је час; -одговорно користи материја, прибор и алатке; -одржава прибор и радни простор	-свакодневно бележење на часу у свеску евиденције наставника -три узастопна минуса доносе ученику недовољну оцену у наставниковој свесци из овог сегмента. *Напомена: уколико ученик/ученица не донесе прибор радиће школским прибором који је доступан у мањим количинама у школи.	-чек листе, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године
Однос према себи	-истражује информације, - поставља питања, -предлаже, истрајан је у раду, - труди се, -преузима одговорност, -спреман је да испроба своје способности у новим активностима;	Ове активности, наставник бележи у облику плусева у свесци/е- Дневнику, три плуса или три смајлића доносе ученику петицу.	-чек листе, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године
Однос према другима	-довршава рад у договореном року; -поштује договорена правила понашања; -спреман је да помогне и да сарађује; -уважава туђу културу, радове, начин размишљања;	- групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање -ученик који не поштује правила понашања на часу добија минус у наставникову свеску, а више минуса негативно утиче на целокупну оцену ученика.	-чек листе са успостављеним критеријумима процењивања групног рада, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада, -по потреби у току године када се ради групни рад или рад у пару
Разумевање	-разуме задатак, појмове, концепт, визуелне информације, раздваја битно од небитног..)	-приликом обраде новог градива или практичног задатка	-чек листе, педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада, -након естетске анализе радова
Повезивање	-повезује и пореди познате и нове информације, идеје, дела..	-приликом обраде новог градива или практичног задатка -приликом естетске анализе радова /уметничког дела	-чек листе, педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада,

				-након естетске анализе радова
Оригиналност	-оригиналан је у односу на туђе радове, као и на своје претходне радове	-практичан рад ученика, након 2 рада из свеске, оцена се уноси у Дневник, а некад и једног, у зависности од комплексности ликовног проблема.	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно- васпитног рада	током године, минимум 2 пута у току полугодишта
Организација композиције	-примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о перспективи, облику, текстури..)	-израда практичних радова/вежби -након 2 рада из свеске, оцена се уноси у Дневник, а некад и једног, у зависности од комплексности ликовног проблема.	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно- васпитног рада	током године
Вербално изражавање	-учтиво комуницира, - аргументовано образлаже свој рад и радове других..)	-естетске анализе радова -самопроцењивање	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно- васпитног рада	током године
Употреба одговарајуће технике	-бира одговарајућу технику у односу на идеју, -истражује могућности техника и материјала	-израда практичних радова/вежби	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно- васпитног рада	током године

Вредновање ученика са тешкоћама у развоју

Елементи вредновања:

- а) Однос прем раду
- б) Праћење постављених задатака
- в) Уважавање других ученика и наставника, праћење правила понашања на часу, доношење прибора за рад.

Оцењивање се врши према Правилнику о оцењивању.

Оцењивање практичног рада

Оцењивање се врши бројчано и дели се према ликовним подручјима рада: цртање, сликање, тродимензионално обликовање, графичко обликовање и разумевање основних ликовних односа унутар ликовно-уметничких дела и ликовног рада ученика.

Оцењује се бројчано оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), недовољан (1).

Елементи вредновања ликовног рада: а) Оригиналност

б) Праћење ликовног задатка

в) Техничка реализација задатка

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5):	БРЛО ДОБАР (4):	ДОБАР (3):	ДОВОЉАН (2):	НЕДОВОЉАН (1):
а) Ученица/ученик је јединствено,непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада. б) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целости. в) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.	а) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања. б) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целости. в) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.	а) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања. б) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада. в) Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.	а) Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције. б) Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом. в) Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).	а) Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави. б) Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника. в) Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором

Сви родитељи који желе могу заказати разговор са предметним наставником, уз претходну најаву и договор.

Наставник ликовне културе: Саша Стајковић